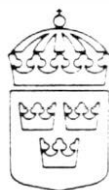

Motion till riksdagen

1989/90:Kr358

av Martin Olsson m.fl. (c)

Verksamheten vid svensk arkivinformation i
Ramsele

Mot.
1989/90
Kr358–364

Svensk arkivinformation i Ramsele (SVAR) i Sollefteå kommun har synnerligen stor betydelse både för sysselsättningen i Norrlands avfolkningshotade inland och ur kultur-, forsknings-, undervisnings- och folkbildningssynpunkt för hela vårt land.

Eftersom verksamheten alltjämt till stor del baseras på arbetsmarknadspolitiska medel och därmed viss osäkerhet råder om framtiden vill vi – liksom centerns representanter gjort under en följd av år – ta upp frågan om SVAR:s verksamhet. I denna motion föreslår vi åtgärder för att möjliggöra en vidareutveckling av verksamheten och ge SVAR en tryggare existens.

Efter några års försöksverksamhet permanentades verksamheten 1984 genom sammanläggning av svensk arkivinformation och registreringsbasen på samma ort. Antalet sysselsatta vid de två arbetsplatserna var vid sammanläggningen nära 50 personer men har sedan minskat.

Många förhoppningar knöts till beslutet om permanentning av verksamheten. Sollefteå kommun och länsstyrelsen har också tagit sina delar av kostnadsansvaret, dels genom direkta anslag, dels genom subventioner av lokalhyran. Tyvärr måste vi konstatera att regeringen hittills inte tagit tillräckligt ansvar för utveckling av SVAR, trots att SVAR:s situation och betydelse aktualiserats nästan årligen i riksdagen och att länsstyrelsen i Västernorrlands län både vid uppvaktningar och i remissyttranden framhållit vikten av att stärka verksamheten.

Inte heller i årets budgetproposition finns några förslag om förstärkning för SVAR. Vi vill därför erinra om att verksamheten alltjämt baseras till en stor del på arbetsmarknadspolitiska medel. Den problembild som beroendet av arbetsmarknadsmedel innebär i fråga om att upprätthålla kontinuitet i arbetsstyrkan, såväl avseende volym som att behålla samma personal, kommer således att kvarstå. Det delvis ensidiga beroendet av arbetsmarknadsmedel skulle däremot kunna reduceras genom en permanent höjning av anslaget i statsbudgeten.

SVAR:s roll som lånecentral för biblioteken beträffande generallogiskt material är numera planenligt etablerad. Det skulle vara naturligt om SVAR fick samma uppgift i fråga om dagstidningar på mikrofilm. Det fjärrlånesystem som nu tillämpas mellan länsbibliotek och kommunbibliotek är omständligt och byråkratiskt. SVAR:s erfarenheter av uthyrning och försäljning

av mikrofilmade arkivalier på mikrokort kan här komma väl till pass. Det är dock fråga om en helt ny verksamhet för SVAR och förutsättningen är att nya resurser tillförs för kommunikation, utrustning, lokaler och personal.

Ytterligare en utvecklingsmöjlighet för SVAR är att förbättra informationsförsörjningen vid universiteten genom att förse dessa med mikrokort. SVAR skulle därvid kontinuerligt producera och distribuera samtliga mikrokort till de sex universiteten och Kungliga biblioteket. Vi hemställer att medel avsätts för detta ändamål.

Riksarkivet uppges ha fattat ett principbeslut om att konvertering till mikrokort skall ske av 26 000 filmrullar med för forskningen viktigt källmaterial ur domstolarnas arkiv. Det är naturligt att detta leder till ytterligare arbetsuppgifter för SVAR som distributör, försäljare och utlånare av det färdiga mikrokortsmaterialet. Innan distribution kan ske måste mikrokort framställas och framför allt tillförlitliga kataloger, register över mikrokortsbestånden. Detta omfattande men betydelsefulla arbete bedöms inte kunna ske inom SVAR:s nuvarande resurser. SVAR bör därför så snart som möjligt erhalla resurser för ifrågavarande projekt.

Arkivutredningen har funnit att mikrofilm är underutnyttjat inom statsförvaltningen inte minst när det gäller att ersätta handlingar på papper. I kommittédirektiven till den i oktober tillsatta organisationskommittén för statliga arkivdepåer (Dir 1989:46) konstateras att mikrofilm borde i väsentligt större omfattning kunna utnyttjas för att minska arkivens volymtillväxt. SVAR har inom en relativt kort tid utvecklats till en resurs för hela landet i fråga om mikrofilmning av individbaserat material. Detta har kunnat ske genom de investeringsmedel och stöd på annat sätt som regionala och lokala myndigheter i Västernorrland har ställt upp med. Det skulle också vara naturligt att statsmakterna fortsättningsvis satsar på SVAR även som en riksangelägen mikrofilmningsresurs av arkivalier och kanaliserar alla betydande och omfattande mikrofilmningsprojekt dit. Det bör i detta sammanhang övervägas om inte det mest ändamålsenliga vore att med tanke på att SVAR utgör en informationcentral förvara all mikrofilm (originalfilmer) inom riksarkivet vid SVAR i Ramsele.

Sammanfattningsvis vill vi framhålla vikten av att SVAR tillförs medel såväl för investeringar som för driften så att nämnda utvecklingsmöjligheter verkligen kan utnyttjas. Det är även viktigt att SVAR får fler fasta tjänster så att dess beroende av beredskapsmedel begränsas. Utöver kulturhistoriska m.fl. skäl för utbyggnad av SVAR talar synnerligen starka regionalpolitiska skäl för satsningar på denna utvecklingsbara verksamhet i en typisk avfolkningsbygd.

Eftersom regeringen inte i årets budgetproposition redovisar några synpunkter eller planer för utveckling av SVAR bör riksdagen, enligt vår mening, göra ett uttalande i frågan.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motio-

nen anförts om vikten av åtgärder för en positiv utveckling av verksamheten vid svensk arkivinformation i Ramsele (SVAR).

Mot. 1989/90
Kr358

Stockholm den 25 januari 1990

Martin Olsson (c)

Stina Eliasson (c)

Görel Thurdin (c)